

**A földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter
50/2008. (IV. 24.) FVM
rendelete**

**az egységes területalapú támogatások és egyes
vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő
„Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot”
fenntartásához szükséges feltételrendszer,
valamint az állatok állategységre való átváltási
arányának meghatározásáról**

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint há-
lászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolo-
ló eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. tör-
vény 81. §-a (3) bekezdésének *a*) pontjában kapott felha-
talmazás alapján – a földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006.
(VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a*) pontjában meghatá-
rozott feladatkörben eljárva – a következőket rendelem el:

1. §

E rendelet célja, hogy a „Helyes Mezőgazdasági és Kör-
nyezeti Állapot” fenntartását szolgáló, egyes nemzeti és
európai uniós jogszabályokban előírt minimális gazdálko-
dási és környezetvédelmi követelmények meghatározásával
biztosított legyen a mezőgazdasági földterületek jó
mezőgazdasági és ökológiai állapota, továbbá hogy az ál-
latok állategységre való átváltási arányai meghatározásra
kerüljenek.

2. §

E rendelet alkalmazásában:

a) állandó legelő: a közös agrárpolitika keretébe tarto-
zó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak
megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére
meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról szóló,
2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet ál-
tal előírt kölcsönös megfeleltetés, moduláció, valamint in-
tegrált igazgatási és ellenőrzési rendszer végrehajtására
vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló,
2004. április 21-i 796/2004/EK bizottsági rendelet (a to-
vábbiakban: 796/2004/EK bizottsági rendelet) 2. cikk
2. pontja szerinti földterület;

b) állategység: az Európai Mezőgazdasági Vidékfej-
lesztési Alapból (a továbbiakban: EMVA) nyújtandó vi-
dékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi
rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításá-
ról szóló, 2006. december 15-i 1974/2006/EK rendelet-
nek V. melléklete alapján meghatározott, a különböző ál-
latfajok állományának együttes számbavételére alkalmas
egyenérték;

c) egybeművelt tábla: egy fizikai blokk területén belül
több mezőgazdasági termelő által azonos növénykultúra
művelésére használt (azonos hasznosítású) összefüggő
földterület; az egybeművelt táblán belül az egyes gazdál-
kodók által hasznosított területek határai a fizikai ellenőr-
zés során nem különíthetők el;

d) elővetemény: a főnövényt megelőzően termesztett
növény;

*e) energetikai hasznosítás céljából vetett többéves nö-
vény:* olyan, lágú, illetve fás szárú, évelő, újratvetés, illetve
újratelepítés nélkül legalább 5 évig energetikai alapanyag
termelése céljából termesztett növény, mely szerepel az
Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az éve-
lő, lágú szárú energiaültetvények telepítéséhez nyújtandó
támogatások részletes feltételeiről szóló 71/2007.
(VII. 27.) FVM rendelet 1. számú mellékletében, illetve a
fás szárú energetikai ültetvények telepítésének engedélye-
zése, telepítése, művelése és megszüntetése részletes sza-
bályairól, valamint ezen eljárások igazgatási szolgáltatási
díjáról szóló 45/2007. (VI. 11.) FVM rendelet 1. számú
mellékletében;

f) főnövény: az a növény, amelynek a termesztése az
adott gazdálkodási évben a legnagyobb értékű hozamot
adja, vagy a leghosszabb ideig foglalja le a területet, és
amit a gazdálkodó az adott évi kérelmében megjelölt;

g) gyommentes állapot: gyommentes állapotúnak kell
tekinteni azt a hasznosított területet, amelyen különbö-
ző – kémiai, fizikai, biológiai – gyomszabályozási mód-
szerek alkalmazásával megakadályozták a gyomnövények
kelését, a szaporító képletek kialakulását, olyan mérték-
ben, hogy a gyomnövényekkel való borítottság a parcella
kiterjedésének 30%-át, illetve 3 hektárnál nagyobb parcella
esetén az egybefüggő 1 ha-t nem haladja meg, továbbá
nem tartalmaz a 4. számú melléklet szerinti veszélyes
gyomnövényt;

h) másodvetésű takarónövény: a nyári betakarítású elő-
veteményt követően a főnövény vetéséig talaj takarása cél-
jából vetett kultúra;

i) méhlegelő céljából vetett növények: olyan, nektárter-
melésre alkalmas növények, vagy azok valamely keveré-
ke, amelyeket a méhek nektár és virágpórgyűjtése céljából
látogatnak;

j) parcella: a 796/2004/EK bizottsági rendelet 2. cikk
(1a) pontjának megfelelően egy összefüggő földterület,
amelyen egy növénycsoportot művel egy gazdálkodó;

k) rétegvonalas művelés: a legfelső talajréteg lemoso-
dásának, lepusztulásának megakadályozása céljából a ré-
tegvonalak mentén, a lejtési irányra merőlegesen végzett
agrotechnikai műveletek összessége;

l) túllegeltetés: a gyeppel olyan helytelen legeltetési mód-
ból eredő károsodása, melynek során a gyeppel állomány-
alkotó fűfélék rövidre rágása és taposás következtében a
gyeppoltokban kiritkul, a talajfelszín fedetlenné válik;

m) vízzel telített talaj: olyan nagy nedvességtartalmú talajállapot, amikor a talaj további csapadék befogadására már nem képes, és a talaj gépi munkavégzésre nem alkalmas, károsodhat.

3. §

(1) Az e rendelet szerinti előírásokat az alábbi támogatások igénybevétele esetén kell alkalmazni:

a) az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból (a továbbiakban: EMGA) finanszírozott egységes területalapú támogatás; illetve

b) az EMVA-ból finanszírozott

ba) kedvezőtlen adottságú területeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs kifizetés,

bb) Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs kifizetés,

bc) agrár-környezetgazdálkodási támogatás;

c) minden egyéb támogatás, amelyekre vonatkozóan az adott támogatás részletes feltételeit meghatározó jogszabály az e rendelet szerinti előírások alkalmazását írja elő.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott támogatások igénybevétele esetén kötelezően alkalmazandó „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” (a továbbiakban: HMKÁ) feltételrendszer előírásait az 1. számú melléklet tartalmazza.

(3) A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter az 1. számú mellékletben meghatározott előírásokon kívül miniszteri rendeletben további feltételeket is megállapíthat az (1) bekezdésben meghatározott támogatások igénybevételehez.

(4) A 8. § alapján alkalmazott állategységre való átváltási arányok hatálya nem terjed ki az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alapból finanszírozott, a Nemzeti Vidékfejlesztési Tervben foglalt vidékfejlesztési támogatásokra.

4. §

(1) A rendelet hatálya a 3. § (1) bekezdése szerinti támogatást igénybe vevő földhasználóra terjed ki.

(2) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, az 1. számú mellékletben foglalt előírásokat a földhasználók gazdaságuk teljes területén kötelesek betartani a vonatkozó támogatás igénylése esetén.

5. §

(1) Az 1. számú melléklet 1. pontjában foglalt előírásokat akkor kell alkalmazni, ha:

a) 2 hektárnál kisebb területű parcellák esetében az adott parcella területének több mint 50%-a 12%-nál nagyobb lejtésű területen helyezkedik el;

b) 2 hektáros vagy annál nagyobb területű parcellák esetében az adott parcellán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület nagysága meghaladja a 1 hektárt.

(2) Amennyiben a földhasználó 12%-nál nagyobb lejtésű területen gazdálkodik, a 3. § (1) bekezdésben szereplő támogatások igénylésekor az adott évi kifizetési kérelmen nyilatkoznia kell, hogy az 1. számú melléklet 1. pont *b)* pontjának *ba)*, *bb)* és *bc)* alpontjai közül mely előírást kívánja alkalmazni.

(3) Az 1. számú melléklet 3. pontjában szereplő előírások vonatkozásában a 2008. évi egységes területalapú támogatás iránti kérelem beadásának időpontjában a területen szereplő kultúra számít kiindulási alapnak.

(4) Az 1. számú melléklet 4. pontjában szereplő előírás betartásától

a) az illetékes növény-egészségügyi hatóság által zárlati károsítókkal való fertőzés miatt hozott hatósági határozat alapján, illetve

b) az illetékes természetvédelmi hatóság által egyedi természetvédelmi okokból hozott hatósági határozat alapján el lehet térni.

(5) Az 1. számú melléklet 6. pontjában szereplő előírás betartásától az illetékes természetvédelmi hatóság által egyedi természetvédelmi okokból hozott hatósági határozat alapján el lehet térni.

(6) Az állandó legelőkön, azok védelme érdekében az 1. számú melléklet 4–8. pontjában foglalt előírásokat kell betartani.

6. §

(1) A 796/2004/EK bizottsági rendelet alkalmazásában amennyiben a földhasználó a neki közvetlenül felróható cselekmény vagy mulasztás következtében nem tartja be az 1. számú mellékletben foglalt előírásokat, az előírások megsértésének naptári évében számára nyújtandó közvetlen kifizetések teljes összege csökkentésre kerül, melynek mértéke a hivatkozott bizottsági rendelet alapján kerül megállapításra.

(2) A meg nem felelés mértéke, súlyossága, valamint tartóssága a 2. számú mellékletben meghatározott tényállások alapján kerül meghatározásra.

(3) Minden egyes HMKÁ meg nem felelés vonatkozásában a meg nem felelés mértékek, súlyossága és tartóssága függvényében az érintett parcellára meghatározásra kerül egy parcella szintű HMKÁ faktor a 3. számú melléklet A) táblázatának megfelelően. Amennyiben az adott parcellára több előírás megsértése alapján is meghatározásra

kerül egy faktor, akkor mindig a legnagyobbat kell a továbbiakban számításba venni.

(4) A parcella szinten meghatározott faktor valamennyi HMKÁ meg nem felelésben érintett parcella esetében, annak területe arányában súlyozottan kerül összesítésre, mely az átlagos HMKÁ faktort (súlyozott átlag) adja meg. Amennyiben ez a számított érték nem egész szám, akkor azt a kerekítés szabályai szerint egész számra kell kerekíteni. Az összesítésben nem vesznek részt területükkel azok a parcellák, ahol nem került HMKÁ meg nem felelés megállapításra.

(5) A meghatározott (kerekített) átlagos HMKÁ faktor, valamint a HMKÁ meg nem felelésben érintett parcellák összterületének a gazdaság teljes területéhez viszonyított aránya alapján az alkalmazandó HMKÁ szankció százalékos mértéke a 3. számú melléklet B) táblázata szerint kerül meghatározásra.

(6) A 796/2004/EK bizottsági rendelet alkalmazásában a meg nem felelés ismételtnek minősül, ha az 1. számú mellékletben szereplő ugyanazon HMKÁ előírás megsértése három egymást követő éven belül több mint egy alkalommal került megállapításra, feltéve, hogy a földhasználót értesítették a korábbi HMKÁ meg nem felelésről és adott esetben a földhasználónak lehetősége volt megtenni a szükséges intézkedéseket az előzőleg megállapított HMKÁ nem megfelelés megszüntetésére.

(7) Amennyiben a földhasználó vonatkozásában több alkalommal megállapításra került ugyanazon HMKÁ meg nem felelés, akkor a 796/2004/EK bizottsági rendelet 66. és 67. cikke alapján kell eljárni.

(8) Amennyiben a növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény 5. § (3) bekezdése alapján a növényvédelmi szerv eljárást indít, azt a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) az 1. számú melléklet 7. pontjában foglalt előírás meg nem felelésének tekinteti, és a földhasználó azonosítása érdekében eljárást kezdeményez.

(9) Amennyiben egybeművelt tábla esetén bármely meg nem felelés megállapításra kerül, az az egybeművelésben érintett minden parcellára egységesen vonatkozik.

7. §

(1) Az 1. számú mellékletben szereplő előírások teljesítését az MVH külön megállapodás alapján az illetékes szakhatóságok bevonásával évente térinformatikai módszerekkel, illetve helyszíni ellenőrzés során ellenőrzi.

(2) A meg nem felelés mértékét, súlyosságát, tartósságát, valamint az alkalmazandó jogkövetkezményt az MVH határozatban közli.

8. §

Az EMGA és az EMVA kereteiből finanszírozott támogatások esetén alkalmazandó állategységre való átváltási arányokat az 5. számú melléklet tartalmazza.

Záró rendelkezés

9. §

(1) E rendelet a (2) bekezdésben foglalt kivétellel a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

(2) E rendelet 1. számú melléklete 1. pontjának *b)* alpontja 2008. szeptember 1-jén lép hatályba.

10. §

(1) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az egyszerűsített területalapú támogatások és a vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot”, illetve a „Helyes Gazdálkodási Gyakorlat” feltételrendszerének meghatározásáról szóló 4/2004. (I. 13.) FVM rendelet (a továbbiakban: HGGy rendelet) 1. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter a 2. számú mellékletben meghatározott előírásokon kívül további feltételeket is megállapíthat az (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott támogatások igénybeviteléhez.”

(2) A HGGy rendelet 2. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a 2. számú mellékletekben foglalt követelményeket a gazdálkodók gazdaságuk teljes területén kötelesek alkalmazni a vonatkozó támogatás igénylése esetén.”

(3) A HGGy rendelet 2. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A „Helyes Gazdálkodási Gyakorlat” feltételrendszer előírásainak teljesítését e rendelet 4. számú mellékletét képező táblázat pontrendszere alapján kell elbírálni és értékelni. A táblázat tartalmazza az egyes szempont teljesítése, illetve nem teljesítése esetén adandó pontszámot, attól is függően, hogy a nem teljesítést hány alkalommal állapították meg, és az milyen mértékű volt.”

11. §

E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a HGGy rendelet

a) 1. § (1) bekezdésének *a)* és *b)* pontja,

b) 1. számú melléklete hatályát veszti azzal, hogy azon külön jogszabályokban, ahol a HGGy rendelet 1. számú mellékletére történik hivatkozás, ott e rendelet 1. számú mellékletében foglaltak az irányadóak.

12. §

E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás (SAPS) 2008. évi igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 39/2008. (III. 29.) FVM rendelet 1. §-ának *h*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[*E rendelet alkalmazásában:*]

„*h*) *helyes mezőgazdasági és környezeti állapot*: az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról szóló 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet (a továbbiakban: HMKÁ rendelet) 1. számú mellékletében foglalt előírások teljesítése;”

13. §

E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatásokhoz (SAPS) kapcsolódó 2008. évi kiegészítő nemzeti támogatások (top up) igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 42/2008. (IV. 4.) FVM rendelet 34. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„34. § Az egységes területalapú kifizetésekhez kapcsolódó bármely jogcímen megítélt növénytermesztési kiegészítő nemzeti támogatások esetén a R. 6. §-ában leírtak szerint a termelő köteles betartani az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról szóló 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet (a továbbiakban: HMKÁ rendelet) által rögzített előírásokat. Amennyiben a termelő nem teljesíti a HMKÁ rendeletben rögzített követelményeket, a 796/2004/EK bizottsági rendeletben meghatározott jogkövetkezmények alkal-

mazandók. Az egységes területalapú támogatás vonatkozásában alkalmazott jogkövetkezmény mértéke egységesen alkalmazandó valamennyi, a rendeletben meghatározott növénytermesztési kiegészítő nemzeti támogatás esetén.”

14. §

E rendelet hatálybalépését követő napon a 10–13. § hatályát veszti.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

15. §

E rendelet az Európai Közösségek következő jogszabályával összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

a) a Tanács 1782/2003/EK rendelete (2003. szeptember 29.) a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról, továbbá a 2019/93/EGK, 1452/2001/EK, 1453/2001/EK, 1454/2001/EK, 1868/94/EK, 1251/1999/EK, 1254/1999/EK, 1673/2000/EK, 2358/71/EGK és a 2529/2001/EK rendeletek módosításáról;

b) a Bizottság 796/2004/EK rendelete (2004. április 21.) a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet által előírt kölcsönös megfeleltetés, moduláció, valamint integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról;

c) a Tanács 1698/2005/EK rendelete (2005. szeptember 20.) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról;

d) a Bizottság 1974/2006/EK rendelete az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról.

Gráf József s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

1. számú melléklet az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelethez

A „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” előírásai

1. Talajerózió elleni védelemre vonatkozó előírások:
  - a) 12%-nál nagyobb lejtésű területen az alábbi kultúrák termesztése tilos: dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka.
  - b) 12%-nál nagyobb lejtésű területen a kukorica, silókukorica, napraforgó:
    - ba) rétegvonalas művelés mellett termesztendő, vagy
    - bb) termesztése esetén a nyári betakarítású elővetemény tarlóját a betakarítást követően október 30-ig meg kell őrizni és gyommentes állapotban kell tartani, vagy
    - bc) másodvetésű takarónövény alkalmazása mellett termesztendő.
2. Erózió ellen kialakított teraszok megőrzése kötelező szőlőültetvények esetében.
3. Vetésváltásra vonatkozó előírások:
  - a) Egymás után két évig termesztendő: rozs, búza, tritikálé, árpa és dohány;
  - b) Egymás után három évig termesztendő: kukorica;
  - c) Több évig termesztendő maga után: évelő kertészeti kultúrák, évelő takarmánynövények, fűmagtermesztés, méhlegelő céljából vetett növények, illetve energetikai hasznosítás céljából vetett többéves növények, valamint a rizs;
  - d) Minden egyéb növény egy évig termesztendő.
4. Tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos.
5. Mezőgazdasági területeken vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos, kivéve a belvíz, árvíz levezető árkok létesítésekor és értékmentéskor végzendő gépi munkavégzést.
6. A gyepterületek túllegeltetése, valamint maradandó kár okozása tilos.
7. A mezőgazdasági területeket gyommentesen kell tartani.
8. A mezőgazdasági területeken a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növények megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni.

2. számú melléklet az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelethez

A meg nem felelések mértékének, súlyosságának és tartósságának megállapítása alapjául szolgáló tényállások

Előírás	Mérték	Súlyosság	Tartósság
<p>1. Talajerózió elleni védelemre vonatkozó előírások:</p> <p>a) 12%-nál nagyobb lejtésű területen az alábbi kultúrák termesztése tilos: dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka.</p> <p>b) 12%-nál nagyobb lejtésű területen a kukorica, silókukorica, napraforgó:</p> <p>ba) rétegvonalas művelés mellett termesztendő, vagy</p> <p>bb) termesztése esetén a nyári betakarítású elővetemény tarlóját a betakarítást követően október 30-ig meg kell őrizni és gyommentes állapotban kell tartani, vagy</p> <p>bc) másodvetésű takarónövény alkalmazása mellett termesztendő.</p>	<p><i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i> A meg nem felelés hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik</p>	<p><i>Enyhe:</i> a vizsgált „tiltó-listás” hasznosítású parcellán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület aránya nem haladja meg az 50%-ot</p> <p><i>Súlyos:</i> a vizsgált „tiltó-listás” hasznosítású parcellán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület aránya meghaladja az 50%-ot</p>	<p><i>Helyrehozható:</i> A vegetációs időben történt károsodástól függően.</p> <p><i>Maradandó:</i> A vegetációs időben történt károsodástól függően.</p>
<p>2. Erózió ellen kialakított teraszok megőrzése kötelező szőlőültetvények esetében.</p>	<p><i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i> A meg nem felelés hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik</p> <p><i>Nagymértékű (gazdaságon átnyúló):</i> A meg nem felelés és hatása a szomszédos gazda földterületeire is áterjed (az erózió következtében kialakult árok, talajráhordás stb.)</p>	<p><i>Enyhe:</i> a parcellát érintő kialakított teraszok részben sérültek</p> <p><i>Súlyos:</i> a parcellát érintő kialakított teraszok közül legalább 1 teljesen megszüntetésre került</p>	<p><i>Helyrehozható:</i> A teraszok sérült részei ésszerű eszközök alkalmazásával helyrehozhatók (kisebb sérülések esetén).</p> <p><i>Maradandó:</i> A sérült vagy megrongált teraszok helyre-, visszaállítása ésszerű eszközök alkalmazásával nem oldható meg (teraszok jelentős rongálása, megszüntetése esetén).</p>

Előírás	Mérték	Súlyosság	Tartósság
<p>3. Vetésváltásra vonatkozó előírások:</p> <p>a) Egymás után két évig termesztendő: rozs, búza, tritikálé, árpa és dohány.</p> <p>b) Egymás után három évig termesztendő: kukorica.</p> <p>c) Több évig termesztendő maga után: évelő kertészeti kultúrák, évelő takarmánynövények, fűmagtermesztés, méhlegelő céljából vetett növények, illetve energetikai hasznosítás céljából vetett több éves növények, valamint a rizs.</p> <p>d) Minden egyéb növény egy évig termesztendő.</p>	<p><i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i> A meg nem felelés hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik</p> <p><i>Nagymértékű (gazdaságon átnyúló):</i> A meg nem felelés hatása a szomszédos gazda földterületeire is áttérjed (a monokultúra miatt kialakuló kórokozók és/vagy károsító elemek fertőzik a szomszédos gazdaságot)</p>	<p><i>Enyhe:</i> nincs látható következménye a meg nem felelésnek</p> <p><i>Súlyos:</i> látható következménye van (károkozás) a meg nem felelésnek, a megszokottnál túli védekezés szükséges</p>	<p><i>Helyrehozható:</i> A megengedett ideig tartó monokultúrás természetét követő első évben kerül azonosításra a meg nem felelés.</p> <p><i>Maradandó:</i> Bizonyítható, hogy a megengedett ideig tartó monokultúrás természetét követően második évben is fennáll a meg nem felelés.</p>
<p>4. Tarló, nád, növényi maradvány, valamint gyepék égetése tilos.</p>	<p><i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i> A meg nem felelés és hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik</p> <p><i>Nagymértékű (gazdaságon átnyúló):</i> A meg nem felelés és hatása a szomszédos gazda földterületeire is áttérjed</p>	<p><i>Enyhe:</i> a vizsgált parcella esetében 50%, vagy ez alatti területen található meg nem felelés</p> <p><i>Súlyos:</i> a vizsgált parcella esetében 50% feletti területen található meg nem felelés</p>	<p><i>Helyrehozható:</i> Adott vegetációs időszakban helyreálló, lágyszárú növények károsodása (tarló, növényi maradvány stb.).</p> <p><i>Maradandó:</i> Többéves kultúrák károsodása (gyep, nád stb.).</p>
<p>5. Mezőgazdasági területeken vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos, kivéve a belvíz, árvíz levezető árkok létesítésekor és értékmentéskor végzendő gépi munkavégzést.</p>	<p><i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i> A meg nem felelés és hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik</p> <p><i>Nagymértékű (gazdaságon átnyúló):</i> A meg nem felelés és hatása a szomszédos gazda földterületeire is áttérjed</p>	<p><i>Enyhe:</i> a vizsgált parcella esetében 20%, vagy ez alatti területen található meg nem felelés</p> <p><i>Súlyos:</i> a vizsgált parcella esetében 20% feletti területen található meg nem felelés</p>	<p><i>Helyrehozható:</i> Egyéves kultúrákon okozott kár esetében (csak az adott vegetációs időszakra korlátozódik a hatás).</p> <p><i>Maradandó:</i> Többéves kultúrákban történt a károsodás, ahol a talajlazítás nem oldható meg (gyep, lucerna stb.).</p>

Előírás	Mérték	Súlyosság	Tartósság
6. A gyepterületek túllegettetése, valamint maradandó kár okozása tilos.	<i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i> A meg nem felelés és hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik <i>Nagymértékű (gazdaságon átnyúló):</i> A meg nem felelés és hatása a szomszédos gazda földterületeire is átterjed	<i>Enyhe:</i> a vizsgált parcella esetében 20%, vagy ez alatti területen található meg nem felelés <i>Súlyos:</i> a vizsgált parcella esetében 20% feletti területen található meg nem felelés	<i>Helyrehozható:</i> A károsodott részen regenerálódásra alkalmas növényi részek még megmaradtak. A bekövetkezett károsodás önmagától regenerálódhat. <i>Maradandó:</i> A károsodott területen az eredeti kultúra helyreállítására alkalmas növényi részek nem találhatóak. A károsodást csak a növények pótlásával lehet helyreállítani.
7. A mezőgazdasági területeket gyommentesen kell tartani.	<i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i> A meg nem felelés és hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik <i>Nagymértékű (gazdaságon átnyúló):</i> A meg nem felelés és hatása a szomszédos gazda földterületeire is átterjed	<i>Enyhe:</i> a vizsgált parcella esetében a terület 50%-át, és 1 ha-t meg nem haladó területen található meg nem felelés, továbbá veszélyes gyomokat nem tartalmaz <i>Súlyos:</i> a vizsgált parcella esetében a terület 50%-át, vagy 1 ha-t meghaladó területen található meg nem felelés, vagy veszélyes gyomokat is tartalmaz	<i>Helyrehozható:</i> A gyomirtás eredményesen elvégezhető a szokásos eszközök használatával. <i>Maradandó:</i> Az eredményes gyomirtás nem végezhető el az alapkultúra károsodása nélkül.
8. A mezőgazdasági területeken a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növények megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni.	<i>Kismértékű (gazdaságon belüli):</i> A meg nem felelés és hatása a kedvezményezett földterületére korlátozódik <i>Nagymértékű (gazdaságon átnyúló):</i> A meg nem felelés és hatása a szomszédos gazda földterületeire is átterjed	<i>Enyhe:</i> a vizsgált parcella esetében 20%, vagy ez alatti területen található meg nem felelés <i>Súlyos:</i> a vizsgált parcella esetében 20% feletti területen található meg nem felelés	<i>Helyrehozható:</i> A megtelepedett fás szárúak irtása elvégezhető az alapkultúra károsodása nélkül. <i>Maradandó:</i> A fás szárúak eltávolítása az alapkultúra károsodása nélkül nem hajtható végre. A károsodás a vegetációs idő alatt ésszerű eszközökkel nem hozható helyre.

3. számú melléklet az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelethez

**Táblázatok a 3. § (1) bekezdés szerinti támogatási jogcímek vonatkozásában
egységesen alkalmazandó HMKÁ szankció mértékének meghatározásához
(meg nem felelés ismétlődés nélkül)**

A) Parcella szintű HMKÁ faktor meghatározása

Mértéke	Súlyossága	Tartóssága	Meghatározott HMKÁ faktor
Kismértékű (gazdaságon belül)	Enyhe	Helyrehozható	1
		Maradandó	2
	Súlyos	Helyrehozható	2
		Maradandó	3
Nagymértékű (gazdaságon kívül)	Enyhe	Helyrehozható	2
		Maradandó	3
	Súlyos	Helyrehozható	3
		Maradandó	4

B) A meghatározott (kerekített) átlagos HMKÁ faktor, valamint a HMKÁ meg nem felelésben érintett parcellák összterületeinek a gazdaság teljes területéhez viszonyított aránya alapján alkalmazandó szankció százalékos mértékének meghatározása

	Kizárólag gondatlanság ténye mellett megállapított HMKÁ meg nem felelések esetén											
	0 < arány <= 10%				10% < arány <= 50%				arány >50%			
a HMKÁ meg nem felelésben érintett parcellák összterületeinek a gazdaság teljes területéhez viszonyított %-os aránya												
átlagos HMKÁ faktor	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
alkalmazandó HMKÁ szankció mértéke	1%	1%	1%	3%	1%	3%	3%	5%	3%	5%	5%	5%

	Legalább egy szándékosság ténye mellett megállapított HMKÁ meg nem felelés esetén											
	0 < arány <= 10%				10% < arány <= 50%				arány >50%			
a HMKÁ meg nem felelésben érintett parcellák összterületeinek a gazdaság teljes területéhez viszonyított %-os aránya												
átlagos HMKÁ faktor	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
alkalmazandó HMKÁ szankció mértéke	15%	20%	25%	30%	20%	30%	40%	50%	50%	60%	80%	100%

4. számú melléklet az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelethez

Veszélyes gyomnövények

	<i>Magyar név</i>	<i>Tudományos (latin) név</i>
1.	Aranka fajok	Cuscuta spp.
2.	Parlagfű	Ambrosia elatior
3.	Selyemkóró	Asclepias syriaca

5. számú melléklet az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelethez

Állategység (ÁE) számítási táblázat

<i>Kérődzők, lófélék</i>	
Két évnél idősebb bika, tehén és más szarvasmarhafélék, hat hónapnál idősebb lófélék	1,0 ÁE
Szarvasmarhafélék hat hónapos kortól két éves korig	0,6 ÁE
Hat hónapnál fiatalabb szarvasmarhafélék	0,4 ÁE
Juh	0,15 ÁE
Kecske	0,15 ÁE
<i>Sertésfélék</i>	
Tenyézkoca >50 kg	0,5 ÁE
Egyéb sertés	0,3 ÁE
<i>Baromfifélék</i>	
Tojótúyk	0,014 ÁE
Egyéb baromfi	0,003 ÁE